

کتابشناسی تیزهوشان از منابع آلمانی (۱۴)

دانشگاه «قسمت دوم»

جواد اژه ای

در شماره ۴ سال چهارم اولین قسمت از چکیده برخی از عناوین کتب و مقالات مرتبط با آموزش عالی را از منابع آلمانی ارائه نمودیم. در این شماره چکیده‌های آخرین قسمت از این منابع و همینطور چند چکیده در ارتباط با «تیزهوشان معلول» معرفی می‌گردد.

○ ○ ○

○ تربیت تیزهوش در مدارس عالی در رشته‌های علوم انسانی*

کلیدواژه‌ها: تسریع تحصیلی؛ برنامه‌ها؛ علوم انسانی؛ بورسیه؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ خط‌مشی دانشگاهی؛ مدرسه غیرانتفاعی؛ دانشجو؛ رقابت، آلمان فدرال.

مؤلف با توجه به پیشینه سیاست‌گذاری آموزش عالی دولت فدرال آلمان، از یک آموزش منسجم و عام در مقابل آموزش خاص دانشجویان تیزهوش دفاع می‌کند. او در بهبود کیفیت آموزشی از این فرضیه‌ها دفاع می‌نماید: ارتباط استاد و دانشجو؛ آموزش پیش‌دانشگاهی؛ برنامه‌ریزی درسی انعطاف‌پذیر؛ ورود به تحقیقات؛ نظارت بر تدریس؛ دوره‌های آموزشی میان ترم، محلی جهت تجمع دانشجویان. بنظر مؤلف دوره‌های فشرده در علوم انسانی مشکل‌آفرین است ولی ایجاد امکانات جهت تسریع تحصیلی بایستی بهبود یابد.

* Morkel, Arnd (۱۹۷۶). *Hochbegabtenförderung an den Hochschulen im Bereich der Geisteswissenschaften*. (The education of the gifted in the humanities department of higher education institutions.) In: *Die Foerderung Hochbegabter in der Bundesrepublik Deutschland: Problem, Positionen, Perspektiven.*, Bonn: Verein Bildung und Begabung, S. ۱۱۹-۱۳۴.

○ ○ ○

○ از شعار تا واقعیت، بررسی مسئله آموزش نخبگان علمی*

کلیدواژه‌ها: تربیت تیزهوش؛ خط‌مشی تربیتی؛ نخبه‌پروری؛ دانشگاه؛ تغییر در نظام آموزشی دانشگاهی؛ آلمان فدرال، سوئیس. با توجه به ساختار کمی دانشگاهها در دهه‌های اخیر، نویسنده هشت اصل را مرتبط با تربیت «دانشجویان مستعد» مطرح می‌سازد که محورهای اصلی آن عبارتند از: «رابطه فراگیر (دانشجو) و یاددهنده (استاد)»؛ «آموزش زودرس»؛ «انعطاف‌پذیری»؛ و «تطابق» برنامه‌درسی؛ «تحرك» شخص با استعداد. در نهایت مؤلف به پرورش استعدادها در مقطع آموزش قبل از دانشگاه می‌پردازد و معتقد است این آموزش مقدمه‌ای جهت تدابیر آموزشی در مقاطع عالی است.

* Morkel, Arnd (۱۹۸۵). *Vom Schlagwert zur Realitaet. Ueberlegungen zu der Frage, wie sich eine wissenschaftliche Elite heranzubilden laesst*. (Reflections on the question how to foster a scientific elite.) In: *Gymnasium Helveticum*, ۳۹. Jg., H. ۴, S. ۱۷۴-۱۸۲.

○ ○ ○

○ مسئله آموزش مدرسه‌ای از امروز برای فردا از زاویه دید ورود به دانشگاه*

کلیدواژه‌ها: خط‌مشی تربیتی؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ فعالیتهای آموزشی؛ استعداد خاص؛ مدرسه خاص، آلمان شرقی

(سابق)

مؤلف در این مقاله در چارچوب انتظاراتی که به لحاظ پیشرفت سریع صنعت از مدارس و دانشگاهها وجود دارد، در ارتباط با تربیت تیزهوشان و افرادی که دارای «استعداد خاص» هستند، به اظهار نظر می‌پردازد.

* Mueller, Fritz (۱۹۶۶). *Probleme der schulischen Bildung von heute fuer morgen, aus der Sicht der Universitaet*. (Problems of the school education of today for tommorow, from the university' point of view.) In: *Wissenschaftliche Zeitschriftliche der Universitaet Rostock*, ۱۵. Jg., S. ۱۷۷-۱۸۵.

○ ○ ○

○ دانشگاه امروز، آموزش و دانشگاه در آئینه نیمسال تحصیلی ۱۹۸۱*

کلیدواژه‌ها: پرسش؛ گزارش پژوهش؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ استاد دانشگاه؛ دانشجو؛ بنیاد دانشجویی ملت آلمان؛ مطالعه؛ آلمان فدرال .

در این مقاله «بنیاد دانشجویی ملت آلمان» گزارشی از پرسشنامه تکمیلی توسط ۴۰۰۰ بورسیه خود را ارائه نموده است. چهار سؤال مطرح شده در این پرسشنامه عبارت بودند از: ۱. «کجا» و «چرا» تحصیلات، امیدوارکننده یا فلج کننده است؟ (تجربه ذهنی دانشجو در طول تحصیل) ۲. «آیا» و «چگونه» اساتید دانشگاه در سال ۱۹۸۱ به عنوان یک الگوی شخصیتی مطرح می‌شوند؟ ۳. از دانشگاه به عنوان یک «محیط زندگی» چه تجارب «مثبت» و یا «منفی» بدست می‌آید؟ ۴. به عنوان یک بورسیه، انتظار آموزشی مطلوب ایده آل از سوی مؤسسه ذیربط چیست؟ در این گزارش برای هر سؤال نمونه‌هایی از پاسخ دانشجویان بورسیه آمده است.

*Rahn, Hartmut (۱۹۸۱). *Studieren heute. Studium und Universitaet im Spiegel der Semesterberichte ۱۹۸۱*. (Going to the university nowadays. Studies and universities as reflected by term reports) In: *Jahresberichte Studienstiftung*, S. ۹-۲۵.

○ ○ ○

○ بورس در مقطع دکتری - وظیفه ای برای آینده*

کلیدواژه‌ها: همه‌پرسی؛ سرمایه‌گذاری؛ تربیت تیزهوش؛ نمونه؛ تربیت فارغ التحصیل؛ دانشجو؛ بنیاد دانشجویی ملت آلمان؛ آلمان فدرال .

در این مقاله نمونه‌ای از آموزش عالی در سطح دکتری به عنوان الگویی جهت آموزش و پرورش دانشجویان این دوره مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. از کل جامعه ۱۲ هزار نفری دانشجویانی که از سال ۱۹۴۸ بورس تحصیلی به آنان تعلق گرفته و فارغ التحصیل شده‌اند و بررسی جزء به جزء و دقیقی در زمینه تحصیل و زندگی آنانکه به خصوص از سال ۱۹۷۴ مقطع دکتری را پشت سر نهاده‌اند، صورت گرفته و همچنین پرسشنامه‌ای توسط اغلب دانشجویان این دوره از سال ۱۹۸۲ به بعد بر اساس سؤالات زیر تکمیل شده است: ۱. «معنی» و «هدف» دکتری را چگونه می‌بینید؟ ۲. موضوع رساله دکتری خود را «چگونه» و «چرا» انتخاب نمودید؟ ۳. شرایط مناسب برای راهنمایی یک رساله خوب را چه میدانید؟ ۴. نظر شما درباره تأمین مالی یک پایان‌نامه خوب چیست؟ ۵. آرزو داشتید چه آموزش بهتری مرتبط با رساله خود می‌دیدید؟ از ۳۵۰ پرسشنامه تکمیل شده نمونه‌هایی در این مقاله معرفی و جهت ترغیب و تشویق دانشجویان دکتری در آتیه، نتایج بدست آمده مطرح شده است.

* Rahn, Hartmut (۱۹۸۲). *Doktorandenfoerderung-Aufgabe der Zukunft*. (Doctorate scholarship. A task for the future.) In: *Jahresberichte Studienstiftung*, S. ۷-۶۳.

○ ○ ○

○ تجارب و وظایف دانشگاهها در تربیت دانش‌آموزان مستعد در حوزه‌های ریاضی، علوم و فنی *

کلیدواژه‌ها: تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ استعداد ریاضی؛ استعداد علوم؛ مدرسه خاص؛ استعداد فنی؛ آلمان فدرال.

مؤلفین ابتدا امکانات آموزشی جوانان جهت آمادگی برای تحصیلات دانشگاهی را تحلیل نموده و همکاری با «مدارس خاص» را مورد توجه قرار می‌دهند. در بخش اصلی مقاله تجارب عینی دانشگاه «فریدریش شیللر» (F.Schiller) در زمینه تربیت دانش‌آموزان مستعد و کارآمد مطرح شده است.

* Riebel, Werner; Colditz, Rainer (۱۹۸۷). *Erfahrungen und Aufgaben der Hochschulen bei der Foerderung von begabten Schuelern auf mathematisch-naturwissenschaftlichem und technischem Gebiet.* (Experiences and tasks of colleges concerning fostering gifted and talented pupils in mathematics, natural sciences and technics.) In: *Das Hochschulwesen*, ۳۵. Jg., H. ۱, S. ۱۳-۱۷.

○ ○ ○

○ عملکرد بجای کناره‌گیری (تسلیم) *

کلیدواژه‌ها: خط‌مشی تربیتی؛ نخبه‌پروری؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ خط‌مشی دانشگاهی؛ نیاز به کارکنان جوان؛ دانشمندان؛

آلمان فدرال.

در این نوشته، مؤلف به بحث پیرامون تغییر و تحول مفهوم «نخبگان» و همچنین «ارزشها» و اهداف پیش‌بینی شده در جامعه آلمان فدرال می‌پردازد. مبنای درخواست او آموزش عمومی و تربیت تیزهوش به ویژه برای تامین نیروی انسانی مورد نیاز در «علم» و «تحقیق» می‌باشد.

* Rodenstock, Rolf (۱۹۸۱). *Leistung statt Resignation.* (Performance instead of resignation.) In: *Deutsche Universitaets-Zeitung*, ۳۷. Jg., H. ۱۸, S. ۶۴۱-۶۴۲.

○ ○ ○

○ فرصت‌ها و مخاطرات برای دانشجویان تیزهوش و مستعد در علوم تجربی و فنی *

کلیدواژه‌ها: منابع؛ برنامه‌ها؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ خط‌مشی دانشگاهی؛ علوم؛ استعداد علوم؛ استعداد خاص؛ دانشجویان؛

بنیاد دانشجویی ملت آلمان؛ استعداد فنی؛ آلمان فدرال.

در این مقاله مؤلف به ترسیم امکانات آموزشی جهت دانشجویان مستعد بالاتر از متوسط در رشته‌های علوم و فنون می‌پردازد و ارزشیابی او از امکانات موجود در روند آموزشی مثبت است؛ هر چند درون این آموزش، پرورش دانشجویانی که خود را با وضعیت موجود وفق می‌دهند، بیشتر به چشم می‌خورد. از این رو معتقد است دانشجویان مستعد بایستی در مؤسسات «غیر سنتی» علمی - تحقیقاتی، از امکانات آموزشی ویژه‌ای بهره‌مند گردند.

* Schnakenberg, Juergen (۱۹۷۸). *Chancen und Gefahren fuer Begabte in naturwissenschaftlichen und technischen Studiengaengen.* (Chances and risks for gifted and talented students of natural sciences and technical sciences.) In: *Jahresberichte Studienstiftung*, S. ۱۵۴-۱۷۱.

○ ○ ○

○ تربیت تیزهوش در نظام آموزشی آلمان شرقی (سابق) *

کلیدواژه‌ها: برنامه‌ها؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ تربیت سوسیالیستی؛ مدرسه خاص؛ رقابت؛ آلمان شرقی (سابق).

در این مقاله راههای افزایش کارآیی تربیت تیزهوش در آموزش عالی آلمان شرقی (سابق) و همچنین کمبودهایی که در عملی

ساختن این تدابیر وجود دارد، مورد بحث قرار می‌گیرد.

* Schroeter, Eckhard (۱۹۸۷). *Bestenfoerderung im DDR-Hochschulstudium* (Gifted education in the university system of GDR.) In: Paedagogik und Schule in Ost und West, ۳۵. Jg., H. ۲, S. ۴۰-۴۶.

○ ○ ○

○ تصویری از دانشجویان تیزهوش *

کلیدواژه‌ها: اجرت؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ کمک هزینه تحصیلی؛ دانشمند؛ دانشجو؛ آلمان فدرال.

مؤلف به عنوان مثال وضعیت سه دانشجو را شرح می‌دهد که برای تیزهوشان چقدر پیشرفت مشکل و جاذبه کار کم است او در جستجوی راه حلی است که بر مبنای امکانات مادی، دانشگاه در مسیری قرار گیرد تا به‌تواند جاذبه‌های لازم را جهت محققین توانا بوجود آورد.

* Sillesen, Hans (۱۹۸۴). *Die Zukunftsaussichten hochbegabter Studenten* (The perspectives of gifted students.) In: Frankfurter Allgemeine Zeitung, ۳۰. ۱۰. ۸۴, H. ۲۴۵, S. ۸.

○ ○ ○

○ دانشگاه عمومی و آموزش اضطراری چگونه بر بحران می‌توان غالب شد *

کلیدواژه‌ها: خط‌مشی تربیتی؛ نخبه‌پروری؛ خط‌مشی پژوهشی؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ اصلاح دانشگاه؛ آلمان فدرال.

دانشگاه‌های عمومی جدید در آینده آن دانشگاه‌هایی هستند که وظایف خود را در ارتباط با آموزش توده‌های دانشجویی در کنار «تربیت تیزهوشان» به عنوان محققین طراز اول به‌توانند عملی سازند. مؤلف بر همین اساس سعی دارد به بررسی ساختار نظام آموزش عالی آلمان فدرال بر اساس اصلاح کیفی آموزش، بعد کاربردی آن و اقتصادی بودن آموزشی که صورت می‌گیرد، به‌پردازد. راه حل او با توجه به تجارب کشورهای دیگر، یک نظریه تحصیلی دو مرحله‌ای است؛ که در مرحله دوم فرصت‌های ویژه‌ای جهت «آموزش انفرادی» دانشجویان بسیار «مستعد» و تشکیل «کلاسهای خاص» و تسهیلات کافی جهت پرورش، مورد نظر است. «تسریع تحصیلی» نیز در هر دوره بایستی امکان‌پذیر باشد.

* Turner, George (۱۹۸۴). *Massenuniversitaet und Ausbildungsnotstand. Wie die Krise ueberwunden werden kann.* (University for the masses and tuiton emergency. How to overcome the crisis.) Frankfurt a. M.: Fischer Taschenbuch Verlag, ۱۳۸ S. Fischer Taschenbuch. ۴۲۶۱. Inform z. Zeit.

○ ○ ○

○ دوازده پایان‌نامه در ارتباط با تیزهوشان در آموزش عالی. از موفقیت تیزهوشان نمی‌توان چشم‌پوشی کرد *

کلیدواژه‌ها: اتحادیه دانشگاه‌های آلمان؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ خط‌مشی دانشگاهی؛ اساتید دانشگاه؛ آموزش انفرادی؛

تبیین؛ آلمان فدرال.

در یک موضع‌گیری، اتحادیه آموزش عالی آلمان فدرال، از آموزش منسجم و متمرکز به ویژه برای دانشجویان «مستعد» دفاع نموده است. «دانشگاه‌های ویژه» و «روند تحصیلی خاص» در سیاست‌های آموزش عالی فدرال عملی نیست از این رو این پیشنهادها به ارزشیابی امکانات آموزشی موجود و رابطه انفرادی بین دانشجو و استاد محدود می‌شود.

* Volkmann, Bodo (۱۹۸۷). *Zwoelf Thesen zur Hochbegabung im tertiaeren Bereich. Leistungen der Hochbegabten sind unverzichtbar.* (Twelve theses on giftedness in higher education: The contributions of the gifted are absolutely necessary.) In: Mitteilungen des Hochschulverbandes, ۳۵. Jg., H. ۱, S. ۲۲.

○ ○ ○

○ تربیت تیزهوش در دانشگاه‌های رسمی علوم*

کلیدواژه‌ها: منابع؛ برنامه‌ها؛ تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ تشخیص؛ علوم؛ خودآموزی؛ دانشجو؛ کمک هزینه تحصیلی؛ آلمان فدرال.

مؤلف در این مقاله معتقد است آموزش مناسب «دانشجویان مستعد خاص» در رشته‌های علوم پایه در دوران قبل از تحصیلات دانشگاهی مورد بی‌توجهی قرار می‌گیرد. او معتقد است پس از ورود به دانشگاه به زحمت می‌توان وضعیت را مناسب‌تر نمود. ولی کار موفقیت آمیز «بنیاد آموزشی ملت آلمان» و نیز دیگر تلاشهایی را که در این زمینه شده‌است، مورد تمجید قرار می‌دهد. مؤلف در جمع بندی اصول آموزش تیزهوشان به این ابعاد نظر دارد: رابطه شخصی «فراگیر» و «مربی» ابعاد خاص رشته‌های علوم پایه؛ یادگیری «مستقل» و «مرزگستری افق تجارب شخصی». در نهایت توضیحاتی در مورد مسایل تشکیلاتی جهت ایجاد یک نظام آموزشی و آموزشکده‌های فوق برنامه؛ ارائه می‌گردد.

* Wild, Wolfgang (۱۹۷۶). *Hochbegabtenfoerderung an den Hochschulen im Bereich der naturwissenschaftlichen Disziplinen.* (The education of the gifted at institutions of higher education in science-based disciplines.) In: Die Foerderung Hochbegabter in der Bundesrepublik Deutschland: Problem, Positionen, Perspektiven., Bonn: Verein Bildung und Begabung, S. ۱۳۵-۱۵۲.

○ ○ ○

○ محققین مستعد باید مصمم تربیت شوند. اساتید دانشگاه و مجامع دانشجویی در کنار هم*

کلیدواژه‌ها: تربیت تیزهوش؛ برنامه‌ها، پژوهش؛ دانشگاه؛ آموزش انفرادی؛ فعالیت خلاقانه؛ آلمان فدرال.

در اینجا پرفسور «کلاین» (H.Klein) رئیس دانشگاه برلین در مورد امکانات آموزشی نیروهای خلاق اظهار نظر نموده است. در بخش اصلی این گفتگو به بحث در مورد آموزش ویژه «استعدادهای خاص» در طول تحصیل می‌پردازد و تاکید می‌گردد که در کنار آموزش جمعی، باید روند تحصیلی «انفرادی» نیز امکان‌پذیر باشد.

* *Wissenschaftliche Begabungen werden zielstrebig gefoerdert. Hochschullehrer und Studentenkollektive arbeiten eng zusammen. ND-Gespraech mit Prof. Dr. Helmut Klein, Rektor der Humboldt-Universitaet zu Berlin.* (Fostering scientific giftedness. University teachers and student collectives making closely together. Interview with Prof. Dr. Helmut Klein, rector of the Humboldt University, Berlin.) Klein, Helmut (Mitarb.) In: Neues Deutschland, ۱۹۸۶, ۲۴. ۰۸. ۸۶, H. ۱۹۹, S. ۱۰.

○ ○ ○

○ اهداف، شیوه‌ها و موفقیت‌های جوانان مستعد در علوم در آینده*

کلیدواژه‌ها: برنامه‌ها، تربیت تیزهوش؛ دانشگاه؛ بورس دانشگاهی؛ تحصیل.

هدف این پژوهش ارائه تحلیل موثر و مفیدی از آموزش و پرورش نسل آینده آلمان فدرال می‌باشد. این بررسی محدود به نسل آینده علمی در دوران سازندگی و به عبارتی پیشگامان سالهای گذشته است که پس از بیان فشرده‌ای از شکل مسئله و نتایج حاصل از این بررسی، تحلیل نظام آموزشی و نیز اثرات قوانین آموزش و پرورش فارغ التحصیلان، مطرح می‌گردد.

* *Ziele, Mittel und Erfolge der Foerderung des wissenschaftlichen Nachwuchses.* (Aims, means and success of the education of scientific young talents.) Deutschland. (Bundesrepublik). Bundesmin. fuer Bildung und Wissenschaft Meunchen: Gersbach im Komm., ۱۹۷۸, ۱۹۲ S. Schriftenreihe Hochschule. ۲۹.

○ ○ ○

تیزهوشان معلول

○ آموزش خاص برای تیزهوشان معلول در کشورهای در حال توسعه و صنعتی در آسیا، آفریقا و اروپا*

کلیدواژه‌ها: معلولیت، خط‌مشی تربیتی، جهان سوم، تربیت تیزهوش؛ تیزهوش، جامعه صنعتی، بررسی جهانی؛ برونی؛ غنا؛ مالزی؛ ایالات متحده، اندونزی.

گزارش کوتاهی از سفر آموزشی به کشورهای جهان سوم (برونی، غنا، مالزی) و رو به توسعه (اندونزی) با نگاهی به آموزش ویژه و تلاش در سیاست‌گذاریهای آموزشی در زمینه تربیت تیزهوشان معلول عرضه می‌شود. در کنار این تجارب، روند تکاملی این مبحث، به ویژه در ایالات متحده مطرح می‌گردد.

* Anson-Yevn, Victor; Maker, June C.; Weinschenk, Klaus (۱۹۸۶). "Special Education" fuer beeintraechtigte Hochbegabte in Entwicklungs-und Industrie-Laendern Asiens, Afrikas und Europas. ("Special education" for affected gifted in underdeveloped and industrialized countries of Asia, Africa and Europe.) In: Zeitschrift fuer Heilpaedagogik, ۳۷. Jg., H. ۷, S. ۵۰۰-۵۰۲.

○ ○ ○

○ هزینه احداث یک پل. اشاره ای به تربیت تیزهوشان معلول*

کلیدواژه‌ها: نیازها؛ معلولیت، مشاوره؛ بهسازی دوره تحصیلی؛ ارزشیابی؛ تربیت تیزهوش؛ تیزهوش، تشخیص؛ تربیت معلم؛ تنیدگی روانی شدید؛ ایالات متحده.

مؤلف گزارش خود را متمرکز در چهار مبحث نموده که در ارتباط با «تیزهوشی فوق‌العاده» و «معلولیت» بامعنی است: ۱. تشخیص، ارزیابی و گروه‌بندی ۲. بهسازی و تطابق دوره تحصیلی ۳. نیازهای مشاوره‌ای روانشناختی ۴. بازآموزی مربیان و ایجاد تسهیلات حمایتی.

* Corn, Anne L. (۱۹۸۲). Die Kosten, eine Bruecke zu bauen: Implikationen der Erziehung von hochbegabten Behinderten. (The costs of building a bridge: implications of educations of gifted and talented handicapped.) In: Urban, Klaus K. (Hrg.), Hochbegabte Kinder., Heidelberg: Schindele, S. ۲۰۷-۲۱۵.

○ ○ ○

○ برابری از گهواره شروع می‌گردد یا: چرا دختران اغلب نادیده گرفته می‌شوند*

کلیدواژه‌ها: تفاوت جنسیتی؛ تیزهوش، تربیت تیزهوش؛ دختران، آلمان فدرال. نویسنده در این نوشته از تساوی آموزش دختران و پسران تیزهوش دفاع می‌نماید و معتقد است در آلمان فدرال هنوز هم دختران تیزهوش مورد توجه کمتری قرار دارند.

* Harrington, Renate (۱۹۸۵). Gleichberechtigung beginnt in der Wiege oder: Warum Maedchen so oft verkannt werden. (Equality starts in the cradle or: Why girls are so often passed over.) In: Labyrinth, ۸. Jg., H. ۱۸, S. ۱-۲.

○ ○ ○

○ یک برنامه پیش دبستانی برای کودکان تیزهوش و مستعد*

کلیدواژه‌ها: معلولیت؛ بهسازی دوره تحصیلی؛ والدین؛ کودک تیزهوش؛ تربیت تیزهوش؛ تشخیص؛ نقش معلم؛ روشهای تدریس؛ آموزش پیش دبستانی، ایالات متحده.

برنامه مطرح شده در این مقاله تحت عنوان: «برنامه نمونه جهت اصلاح و تسریع تحصیلی امیدوارانه جوانان معلول و تیزهوش (RAPYHT)» کودکانی را مد نظر دارد که از نظر توانایی‌های بالقوه در این زمینه‌ها با استعداد هستند ۱. ذهنی - شناختی، ۲. علمی، ۳. خلاقیت، ۴. کیفیت رهبری، ۵. هنرهای تجسمی، ۶. روانی - حرکتی. از کودکان پیش دبستانی معلول در سنین ۳-۵ سال عده‌ای از آنانکه از نظر «احساسی»؛ «عاطفی - اجتماعی»؛ و یا «نواقص آموزشی» دچار نقیصه بودند، در نظر گرفته شدند. فعالیتهای آموزشی برای این کودکان گزینش شده به دو بخش تقسیم گردید، بخش «ساختار هوش (SOI)» - که معتقد است بسیاری از کودکان، محیط پیرامون خود

را موشکافانه مورد مذاقه قرار می‌دهند - و بخش «آموزش آزاد» (OED) در اینجا تفاوت‌های این دو شیوه مطرح و نیز ابعاد گوناگون آن در نظر گرفته شده است ۱. زمینه‌های نظری، ۲. برنامه درسی، ۳. شیوه‌های تدریس و ابزارهای آن، ۴. ارزیابی کودک، ۵. نقش معلم، ۶. رابطه معلم - شاگرد، ۷. تقسیم‌بندی زمانی، ۸. فضای مناسب ...

* Karnes, Merle B. (۱۹۸۲). *Ein Vorschulprogramm fuer hochbegabte/talentierte Kinder*. (A preschool programme for gifted and talented children.) In: Urban, Klaus K. (Hrg.), *Hochbegabte Kinder*, Heidelberg: Schindele, S. ۲۱۵-۲۲۳.

○ ○ ○

○ معلولین تیزهوش - تیزهوشان معلول - بررسی مطالعات*

کلیدواژه‌ها: معلولیت؛ خط‌مشی تربیتی، تیزهوش؛ منابع؛ تربیت تیزهوش؛ بررسی جهانی؛ نقش معلم؛ روش‌های تدریس؛ آموزش پیش دبستانی، ایالات متحده.

مؤلفین به طور مختصر دربارهٔ فعالیتهای جهانی (به خصوص ایالات متحده) و مؤسسات آموزش تیزهوشان گزارشی ارائه می‌دهند. برای آلمان فدرال هم خط‌مشی تربیتی با اهمیتی جهت آموزش نخبگان توصیه می‌گردد.

* Katz, Elinor; Weinschenk, Klaus (۱۹۸۲). *Behinderte Hochbegabte-hochbegabte Behinderte: Internationale Vergleichsdaten*. (The handicapped gifted-the gifted handicapped: International comparative data.) In: *Zeitschrift fuer Heilpaedagogik*, ۳۳. Jg., H. ۲, S. ۱۱۵-۱۱۹.

○ ○ ○

